

ÇEVRE

İŞİMİZ ÇEVRE SAĞLIĞI

Kendi Geleceğini Koruyan Şehir

- **11 BÖLGEDE BİYOLOJİK ARITMA TESİSİ YAPILYOR:** İzmir Büyükşehir Belediyesi yetki alanındaki 48 belediye ve 164 orman köyünün atıksu sorununu çözmek için arıtma tesislerini projelendirdi. Deniz, nehir ve tarım alanlarını kirlilikten kurtaracak projelere 200 milyon TL'lik kaynak ayrıldı. Gediz, Nif, Menderes ve Yarımada havzalarındaki yerleşimlerin atıksularını toplayıp arıtacak 11 ayrı tesis yapılıyor.
 - Nif Havzası (Kemalpaşa Biyolojik Atıksu Arıtma Tesisi ihale sürecinde.)
 - Gediz Havzası (Menemen İnşaatı sürüyor, Yeni Foça projelendirme için koruma kurulu kararı bekliyor, Buruncuk için hazırlıklar sürüyor.)
 - Menderes Havzası (Ayrancılar-Yazıbaşı inşaatı sürüyor, Torbalı, Bayındır Biyolojik Atıksu Arıtma Tesisi inşaatı devam ediyor.)
 - Yarımada Havzası (Urla, İYTE arıtma tesisleri bitirilerek işletmeye alındı.
 - Ürkmez/Doğanbey doğal arıtma işletmeye alındı, Biyolojik arıtma projelendiriliyor. Özdere/Gümüldür 2009'da ihale edilecek. Seferihisar'da inşaat sürüyor. Aliağa ihale edildi inşaatına başlanacaktır.)
- **ÇİĞLİ ARITMA TESİSİNE YENİ YATIRIMLAR:** Çiğli Atıksu Arıtma Tesisi'nde oluşan arıtma çamurlarını santrifüj sistemiyle susuzlaştırma sistemini 2007 Ekim ayında tamamladık. Günde yaklaşık 25.200 metreküp çamur işleme kapasiteli olan tesisin 4. fazı devreye girdiğinde kapasite günde 604.800 metreküpe çıkacaktır.
- **KANALİZASYON ŞEBEKELERİ KURULUYOR:** Yeni arıtma tesisleri yanında şehrin kanalizasyon sistemi de geliştiriliyor. Evsel atıksular bu kanallarla toplanıp arıtma tesislerine ulaştırılacak ve burada arıtılıp temiz suya dönüşecektir. Hızlandırılan ve arıtma tesisi çalışmaları ile birlikte ele alınan pis su kanalları döşeme çalışmaları sayesinde önemli bir çevre sorunu bütünlüklü şekilde ele

ÇEVRE

alınıp, çözümlenmiş olacak. Bu çalışmalar kapsamında 225 km uzunluğunda yeni kanalizasyon şebekesi bitirilerek işletmeye alındı.

Kent Çevreye Saygılı Bir Yapıya Kavuşuyor

- **BELKAHVEDEKİ TAŞOCAKLARI TAŞINDI:** Belkahve'de hem görüntü kirliliği yaratan, hem de yaydığı toz ile toplum sağlığına zarar veren taşocaklarının yarattığı çevre sorununa son verdik. 2007 Nisan ayında İzmir Büyükşehir Belediyesi ile protokol imzalayan Belkahve'deki taşocağı işletmecileri taşındı. Bölgeye 2000 adet fıstık çamı, İzmir Mimosası, yalancı karabiber, örücü bitki olarak da kapari ve ateş dikenini dikildi.
- **DERELER TEMİZLENİP, ISLAH EDİLİYOR:** Büyükşehir Belediyesi 4 yılda 32.000 yeni dere ıslahı yaptı. Bu dereler üzerine 16 yaya köprüsü yapıldı, 2.778 m. servis yolu açıldı. Özellikle kış aylarında büyük sıkıntı yaratan Sepetçioğlu Deresi'nin ıslahı ile Doğançay, Gümüşpala ve Nafiz Gürman Mahallelerindeki hemşehrilerimiz rahat bir soluk aldı. Karşıyaka Onur ve Yamanlar mahallesi arasından geçen Ilıca deresinin üst kesiminin dere ıslahı ve dere içindeki kanalizasyonun sökülerek imalatı yenilendi ve yaklaşık 3000 m. atıksu kanalı yapıldı. Açıkta akan atıksuların neden olduğu kokunun yanı sıra haşere ve mikrop kaynağı da ortadan kaldırılmış oldu. 2006 yılında projelendirilen derenin ıslahı 914 bin TL'ye mal oldu. İzmir Büyükşehir Belediyesi İZSU Genel Müdürlüğü, Bornova Laka Deresi'nin üst havzalarında erozyonu ve sel baskınlarını önlemek amacıyla taş kordon ve seki teraları imalatına başlandı. Bunun haricinde metropol alan içinde 17 adet derenin ıslah edilmesi için ıslah projeleri yaptırılarak imalatı için ayrıca şehrin düşük noktalarında ve su baskınına maruz kalan düşük kodlu bölgelere yağmursuyu tahliyesi için toplam 52 km. yağmursuyu şebekesi yapıldı.
- **KURBAN BAYRAMI'NDA 92 NOKTA DÜZENLENDİ:** Kurban kesimlerinin daha sağlıklı bir ortamda, çevreyi, park ve bahçeleri kirletmeden yapılabilmesi için, kurbanlık hayvan satış ve kesim yerleri düzenleniyor. Kurban bayramlarında sağlıklı ortamlar hazırlamak için gerekli düzenlemeleri yapan İzmir Büyükşehir Belediyesi, bu noktalara ulaşım kolaylığı sağlamak için toplam 92 satış ve kesim yerini internet sayfasında duyurdu.

Atıkların Kontrolü ve Geri Kazandırılması

ÇEVRE

- **TIBBİ ATIK PROJESİ BÜYÜDÜ:** 2006 yılı içinde toplam 3 bin 940 ton tıbbi atığın uygun koşullarda bertarafını sağlayan Büyükşehir Belediyesi, bu alandaki hizmetinin kapsamını genişletti. Mevcut 6 adet tıbbi atık aracına ek olarak 2 yeni araç daha satın alındı. İlçe ve beldelere de ulaşıldı. Muayenehane, poliklinik, veteriner kliniği, diş hekimi kliniği vb. sağlık kuruluşları 293 17 55 no'lu Alo Tıbbi Atık Hattı hattını arayarak hizmet alabiliyor. Toplanan tıbbi atıklar, Harmandalı tesislerine getirilerek uygun koşullarda bertaraf ediliyor. Halen 53 hastane, 184 poliklinik ve 540 küçük ölçekli sağlık merkezinden günde 13 ton tıbbi atık toplanıyor. Devreye alınması planlanan tıbbi atık sterilizasyon tesisi ile toplanan atıkların hacmi %80 oranında küçültülüp sterilize edilerek, Harmandalı'nda özel çukurlarda bertarafı sağlanacak.
- **AMBALAJ ATIKLARI AYRI TOPLANIYOR:** İzmir Büyükşehir Belediyesi, Ambalaj ve Ambalaj Atıklarının Kontrolü Yönetmeliği resmen uygulanmadan önce, Kasım 2004'te Karşıyaka, Konak ve Bornova'daki pilot bölgelerde çalışmalara başladı. Nisan- Temmuz 2005'ten itibaren Narlıdere, Balçova, Gaziemir, Çiğli ve Buca ilçelerindeki 51 bin 600 konut projeye dahil edildi. Etkili tanıtım çalışmaları ve düzenli toplama programı sonucunda, projeye katılan konut sayısı bir yılda 12 kat arttı. Çalışmalar 9 ilçede 120 bin konuta yaygınlaştırıldı; 14 bin ton ambalaj atığı toplandı. Hem doğa, hem ekonomi kazandı.
- **AKTARMA İSTASYONLARI PROJELENDİRİLDİ:** İzmir Büyükşehir Belediyesi, metropol sınırlarına sonradan dahil olan ilçe ve beldelerdeki çöp depolama sorunlarını ortadan kaldırmak için transfer istasyonları kuruyor. Çevre yerleşimler için 4 noktada aktarma tesisi projelendirildi. Hizmete alınan ilk transfer istasyonu ile Gümüldür, Özdere, Ürkmez ve Doğanbeyli'nin çöp sorunu çözüldü; Urla Türkelli ve Kemalpaşa için çalışmalara başlandı. Urla Çöp Transfer İstasyonu Urla, Güzelbahçe, Seferihisar, Yelki ve Mordoğan'a, Türkelli'de yapılacak transfer istasyonu Aliğa ve Helvacı'ya; Kemalpaşa'da yapılan transfer istasyonuna ise Ören, Armutlu, Bağyurdu, Ulucak ve Kemalpaşa'ya hizmet verecek.
- **ÇÖP TRANSFERİ İÇİN MODERN ARAÇLAR ALINDI:** Büyükşehir Belediyesi, ilçe belediyeleri tarafından toplanarak aktarma istasyonlarına getirilen çöplerin transferini yaptığı araç filosunu güçlendirdi. Günlük 450 ton olan çöp transfer miktarı 1000 ton'a çıkarıldı. Çevre sağlığı açısından uygun olmayan Menemen, Urla, Yelki, Gümüldür, Özdere, Bayındır, Subaşı, Karakuyu, Pancar, Ayrancılar,

ÇEVRE

Yazıbaşı, Canlı, Çırpı, Armutlu- Yukarı Kızılcıca, Ören, Bağyurdu, Yeni Foça, Emiralem, Gerenköy ve Seferihisar'daki düzensiz çöp döküm sahaları kapatıldı. Bu yerleşim birimlerinden düzenli olarak toplanan çöplerin, İzmir Büyükşehir Belediyesi tarafından işletilen depo alanına yönlendirilmesi sağlandı. Toplam 26 düzensiz çöp toplama alanı kapatıldı.

- **ÇÖPLER GÜBRE OLUP YEŞİLE DÖNÜŞÜYOR:** Kaynağında ayrıştırılan atıklar ile Uzundere Gübre Fabrikası'na getirilen atıklar ekonomiye geri kazandırılıyor. İzmir Büyükşehir Belediyesi'nin kentte toplanan çöplerden ürettiği gübre, İzmir'in park ve bahçelerinde yeşile dönüşüyor. Üç yılda toplam 16.408.584 ton atık geri kazanıldı. Uzundere kompost tesislerinden 7 milyon 24 bin 220 ton gübre satıldı.
- **ATIK PİLLER AYRI TOPLANIYOR:** Atık pillerin çevreye zarar vermeden toplanması için İzmir Büyükşehir Belediyesi ile Taşınabilir Pil Üreticileri ve İthalatçıları Derneği ve ilçe belediyeler arasında bir protokol imzalandı. İlçelerdeki muhtarlık, okul, fotoğraf stüdyosu ve alışveriş merkezlerine pil kutu ve bidonları konuldu.

Körfez Canlanıyor

- **TEMİZLİK: 2004-2007'DE KÖRFEZDEN 1477 TON ÇÖP TOPLANDI** Büyükşehir Belediyesi, daha temiz Körfez için karadan ve denizden sürekli temizlik yapmakta; Körfez bilimsel takip altında tutulmaktadır. Körfezin korunması için temizlik ve denetim çalışmaları sürdürüldü. Körfez'in korunması ve yakalanan iyileşme ivmesinin sürdürülebilmesi için çok sayıda proje hazırlanarak hayata geçirildi.
- **ÇÖPLÜKLER TEMİZLENİP YEŞİLLENDİRİLİYOR:** Büyükşehir Belediyesi, ayrıca bazı ilçe ve beldelerde çevre sağlığına uygun olmadığı için kapatılan çöp döküm sahalarını yeşil alana dönüştürecek. Mutlak Koruma Alanlarının tel çit ile çevrilmesi çalışmalarına devam ediyor.
- **KÖRFEZ TEMİZLİĞİ İÇİN EĞİTİM:** Çevre bilincinin geliştirilmesine yönelik temizlik ve eğitim çalışmaları gerçekleştirildi. Halkın duyarlılığını arttırmak amacıyla derelerden çıkan atıklar sergilendi. Deniz Temiz Derneği (TURMEPA) ve Milli Eğitim Müdürlüğü işbirliği ile afiş ve broşürler hazırlatıldı. Son iki yılda 111 ilköğretim okulunda 11.150 öğrenci bilgilendirildi. Sivil toplum kuruluşları, üniversiteler, gönüllüler ve okulların katılımıyla kıyı temizliği çalışmaları yapıldı.

ÇEVRE

- **DENETİM:** İzmir Büyükşehir Belediyesi Körfez Denetim Ekibi, 2,5 yılda 3.732 gemiyi kontrol etti. Deniz kirliliğine yol açan ve hakkında yasal işlem yapılan 17 gemiye 365.000 YTL ceza tahakkuk ettirildi. Büyükşehir Belediyesi'nin yetki alanının genişlemesinin ardından Aliağa'daki gemi söküm tesisleri de denetim altına alındı. 2006 yılında 59, 2007 yılında ise 131 adet gemi sökümü denetlendi.

Kentin Havası Gözetim altında

- **HAVA KALİTESİ KORUNUYOR:** İzmir'in hava kalitesi, kentin değişik noktalarında bulunan 4 adet tam otomatik cihazla 24 saat sürekli ölçümlerle gözlem altında tutuluyor. Belediyemize bağlı Hava Kirliliği Denetim Ekibi, il içerisinde konutlardan kaynaklanan hava kirliliğinin önlenmesi ve mevcut kirliliğin en aza indirilmesi için denetimlerini sürdürürken, dönemsel olarak eğitim çalışmaları gerçekleştiriliyor. 2005-2006 yıllarında İzmir Makine Mühendisleri Odası'yla birlikte, kömürlü soba ve kazan yakma konusunda eğitim programları yapıldı. Sobaların uygun yerlere kurulması ve yakma teknikleri 77 mahallede 11 bin 81 konutta anlatılarak, ateşçilere ve yöneticilere eğitimler verildi.

- 2007 yılında hizmete aldığımız "mobil hava kalitesi izleme istasyonu" aracılığıyla kent merkezindeki caddelerde motorlu taşıt kaynaklı hava kirliliğini belirliyoruz. DEÜ Çevre Mühendisliği Bölümü işbirliğiyle yürütülen TÜBİTAK destekli proje kapsamında, kent merkezinde belirlenen 20 karayolu noktasında "araç kaynaklı kirlilik ölçümleri" yapılması planlandı. Bunlardan 8'i tamamlandığında bir önceki yıllara analiz yapma imkanımız olacak.

Çevre Sağlığı İçin Önlemler Alıyoruz

- **MOLOZ SORUNU ÇÖZÜLÜYOR:** Kentin en önemli sorunlarının başında gelen moloz ve inşaat atıklarını geri dönüşüm sistemiyle ekonomiye kazandırmaya başladık. Evsel tamir atıkları, moloz, asfalt ve beton atıkları Işikkent tesislerinde kırılarak yeniden kullanılabilir hale getirilecek. Bornova-Ergene Mahallesi'nde inşaat atıkları geri kazanım tesisleri kurulacak. 3 adet moloz döküm sahası 20 Şubat'ta devreye girecek.
- **SAHİPSİZ HAYVANLARLA İLGİLİ ÇALIŞMALAR:** AB normlarında düzenlemeler yapılan Işikkent Hayvan Barınağı'nda ve Kültürpark'ta bulunan

ÇEVRE

Küçük Hayvan Polikliniği'nde evcil hayvanlara yönelik çağdaş uygulamalar gerçekleştiriliyor.

- Yeni uygulamaya göre, ilçe belediyelerce Büyükşehir Belediyesi'nin hayvan barınağına getirilen köpekler aşılama, tedavi ve kısırlaştırmaları yapıldıktan sonra alındıkları yere bırakılıyor. Kulaklarına takılan küpelerdeki ayları ve yılları temsil eden renklerle aşı takipleri sağlanıyor. İlçe belediyelerin işbirliği ile yürüttüğümüz çalışmalarda, hayvan haklarını korumaya yönelik faaliyetlerde bulunan sivil toplum örgütlerinden de destek alıyoruz.
- Sahiplenme kampanyaları yapıyoruz. Işıkkent Barınağı'nda aşı ve tedavileri yapılan sokak hayvanlarının sahiplenilmesi için kampanyalar yapılıyor. Barınaktan köpek almak isteyenler, internetteki <http://www.izmir.bel.tr> adresinden köpeklerin özelliklerini öğrenebiliyor.
- **HAŞERE İLE ETKİN MÜCADELE:** Sürekli güncellenen bilgilerin ışığında yıl boyunca sürdürülen mücadele programı ile kent genelinde belirlenmiş olan sivrisinek üreme alanları ilaçlanırken, ilçe ve beldelere de ilaç ve araç-gereç desteği sağlandı. Sineksiz yazlar için yıllık program yapıldı. Kent 12 bölgeye ayrılarak, buralardaki foseptik, menhol, sulu bodrumlar, kanal kapakları, ızgaralar gibi sinek üremeye elverişli alanlar tek tek belirlenerek, larva döneminde 10'ar günlük dönemlerle ilaçlandı. Yerleşim yerleri dışındaki bölgelerdeki sivrisinek üreme alanları ise Mayıs ayından başlayıp, Eylül ayının sonuna kadar ayda bir kez helikopter ile havadan ilaçlandı. Havadan ilaçlamada hedef canlı dışında hiçbir canlıya zarar vermeyen biyolojik larvasit kullanıldı.

Temiz Çevre İçin Yenilenebilir Enerji

- **YENİLENEBİLİR ENERJİYİ DESTEKLİYORUZ:** İzmir Büyükşehir Belediyesi, yenilenebilir, çevreci ve ulusal enerji kaynaklarının kentlinin kullanımına sunulmasına büyük önem vermektedir. Balçova ve çevresindeki jeotermal enerji kaynaklarının daha verimli kullanılması ve yaygınlaştırılması için İzmir Büyükşehir Belediyesi ve İl Özel İdaresi tarafından ortak bir şirket, **İzmir Jeotermal A.Ş. kuruldu**. İzmir Jeotermal A.Ş. İzmir halkının jeotermal enerjiden daha fazla yararlanması için yatırımlara başladı. Şirket öncelikle, jeotermal su kayıplarının azaltılmasını hedefledi. Kaçaklar %70 oranında azaltıldı. Kaynakların sürekliliğini

ÇEVRE

sağlamak için reenjeksiyon çalışmaları hızlandırıldı. Kuyulara takviye oranı % 30'dan % 55'e yükseltildi.

- **JEOTERMAL YATIRIMLARI ARTTIRILDI:** İzmir Büyükşehir Belediyesi olarak temiz enerji kaynaklarını yaygınlaştırıyoruz. Alternatif enerji kaynaklarının hem konutların ısıtılmasında hem de tarımsal üretim ve turizm alanında kullanımına yönelik çalışmalar başlattık. Balçova ilçesinde Onur ve Fevzi Çakmak mahallelerindeki 4.500 konutu kapsayan jeotermal ısıtma sisteminin temeli Şubat 2007'de atıldı ve tamamlandı. Balçova ve Narlıdere'de sistemini yaygınlaştıracak yatırımlar devam ediyor. Bugün bu kapasite 20 binden 24.500'e ulaştı. Ekim 2008'de bu iki yeni sistemin tamamlanmasından sonra kapasite 30.900 konut eşdeğerine ulaşacak. 2009 yılının kış aylarında jeotermal enerjiden yararlanan konut sayısının toplam 30 bin 900'e ulaştırılması hedeflendi; yatırımlar hızlandırıldı.

- Seferihisar'daki jeotermal kuyuların Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı'ndan İzmir Jeotermal Enerji A.Ş.'ye 49 yıllığına devredilmesini öngören protokol imzalandı. Bakım onarım çalışmaları başlatıldı. Seferihisar'daki atıl kaynakların devreye girmesinden sonra Jeotermal Enerji seracılık, termal turizm ve konut ısıtmasında kullanılacak.